

Zkouška z dějin umění I., II. 1. ročník bc. FUUD, léto 2007

Tematické okruhy:

1/ Vymezení pojmu antika. 1500 př.n.l. – 500 n.l. Území antického světa – Evropa, Blízký východ, severní Afrika. Vliv antiky na vývoj světové výtvarné kultury.

2/ Počátky antiky. Nejstarší evropské kultury: minojská, kykladská. Příchod Helénů do východního Středomoří ve 2. tisíciletí: Peloponés, Malá Asie, Egejský prostor. Klíčové pojmy: Egejská kultura – minojská, mykénská, krétsko-mykénská. Achájové. Kréta. Kypr. Mykény a další městské státy. Trója. Akropole. Megaron.

3/ Vznik a vývoj řecké kultury. 1100 – 800 př.n.l. Příchod řeckých kmenů, zánik mykénské kultury, temné věky. Periodizace řecké kultury: archaické 8. – 6. stol., klasické 5. a 4. stol., helénistické 3. – 1. stol.

4/ Archaické Řecko. Řecké státy a řecká kolonizace Středomoří. Řecko pevninské a ostrovy. Malá Asie. Velké Řecko. Vliv Egypta a Blízkého východu (Mezopotamie, Persie). Utváření typicky řecké výtvarné kultury. Vliv řeckého náboženství. Studium přírody. Věda.

5/ Klasické Řecko. Kulturní centra (Atika, Velké Řecko, Malá Asie). Klasické kánony. Harmonie. Mímésis. Idealismus. Dynamický charakter řecké kultury.

6/ Helénistická kultura. Změny kánonů. Výboje Alexandra makedonského. Rozšíření řeckého vlivu do severní Afriky a na Blízký východ. Helénizace neřeckých etnik. Vliv neřeckých kultur. Významná kulturní centra. Rozmanitost - helénistický klasicismus, realismus, barok, naturalismus. Helénistická kultura jako součást římské, řecký vliv na římskou kulturu.

7/ Etruská kultura. 9. – 1. stol. př.n.l. Etruská kultura jako svébytný fenomén a jeden ze základů římské kultury. Etruská Itálie a kontakty s řeckou kulturou. Etruské funerální umění, užitková architektura a řemesla. Vliv na vývoj římské kultury.

8/ Římská kultura. 6. stol. př.n.l. – 5. stol. n.l. Vývoj římské kultury: etruská dominance, římská republika, císařství, rozdělení říše v r. 395 n.l., rozpad Západořímské říše v 5. stol. a vznik Byzantské říše na východě. Vliv etruské a především řecké kultury. Klasicismus, realismus, iluzionismus.

9/ Rozšíření římského vlivu a rozsah říše. Významná centra. Charakter římské společnosti. Křesťanství jako nedílná součást římské kultury od 1. stol. n.l. Raně křesťanské umění.

Základní literatura:

Mapa Evropy a okolí.

Boardman: Greek Art. Thames and Hudson.

Bouzek: Etruskové – jiní než všechny ostatní národy. Karolinum.

De Morant: Dějiny užitého umění. Odeon.

Durando: Řecko. Rebo Production.

Etruskové a Římané. Knižní klub.

Higgins: Minoan and Mycenaean Art. Thames and Hudson.

Jůzl a kolektiv: Dějiny umělecké kultury I. SPN.

Larousse. Umění a lidstvo. Umění pravěku a starověku. Odeon.

Liberati, Bourbon: Starověký Řím. Rebo Production.

Maliva: Doteky s uměním a časem I. FVU Brno.

Oliva: Zrození evropské civilizace. Arista.

Raně křesťanské a byzantské umění. Umění světa. Artia.

Řekové a rozkvět antiky. Knižní klub.

Spivey: Etruscan Art. Thames and Hudson.

Wheeler: Roman Art and Architecture. Thames and Hudson.

Zamarovský: Řecký zázrak. Odeon.

Literatura Podrobněji:

Uvedené publikace jsou běžně dostupné v knihkupectvích, knihovnách a antikvariátech.

Pokud není uveden nakladatel a rok vydání, jedná se o publikaci vydávanou opakovaně různými nakladateli.

Přehled a charakteristika literatury a www. stránek viz publikace Polanecký: Z čeho studovat dějiny výtvarné kultury. FUUD 2004

Všeobecný základní přehled:

Jůzl a kolektiv: Dějiny umělecké kultury. SPN 1990

Oliva: Dějiny starověkého světa. Scientia 1995

Gombrich- Příběh umění, Odeon 1992

Larousse- Umění pravěku a starověku, Odeon 1967

Mráz- Dějiny výtvarné kultury

Pijoan- Dějiny umění

Stadler- Dějiny sochařství, Rebo 1996

Dějiny architektury, Odeon 1993

Syrový- Dobrodružství architektury, ABF-Arch 1999

Blažiček, Kropáček- Slovník pojmů z dějin umění, Odeon 1991

Trojan, Mráz- Malý slovník výtvarného umění, Fortuna 1996

Hall- Slovník námětů a symbolů ve výtvarném umění, MF 1991

Mertlík- Starověké báje a pověsti

Zamarovský- Bohové a hrdinové antických bájí a pověstí

Cunliffe- Historie světa-atlas světových dějin, Columbus 1998

Řecko:

Higgins- Minoan and Mycenaean Art, Thames and Hudson

Boardman- Greek Art, Thames and Hudson

Carpenter- Art and Myth in Ancient Greece

Zamarovský- Řecký zázrak

Pressová- Stará Kréta, Panorama 1978

Bouzek, Ondřejová- Periklovo Řecko, MF 1989

Swiederková- Tvář helénistického světa, Panorama 1983

Řekové a rozkvět antiky, Knižní klub 2001

Durando- Řecko, úsvit západní civilizace, Rebo 2001

Etrurie:

Bouzek- Etruskové-jiní než všechny ostatní národy, Karolinum 2003

Spivey-Etruscan Art, Thames and Hudson
Prayon-Etruskové, NS Svoboda 2002
Keller- Etruskové, Orbis 1974
Kienitz- Národy ve stínu, Odeon 1991
Burian, Mouchová- Záhadni Etruskové, MF 1966

Řím:

Etruskové a Římané, Knižní klub 2001
Hošek, Marek- Řím Marka Aurelia, MF 1990
Burian- Římské impérium, Svoboda 1997
Burian- Řím, Svoboda 1970
Wheeler- Roman Art and Architecture, Thames and Hudson
Pescarinová- Řím-archeologický průvodce po antickém Římě, Rebo 2000
Nappo- Pompeje, Rebo 1999

Další užitečná literatura:

Gombrich- Umění a iluze, Odeon 1985
Kybalová- Dějiny odívání-starověk, NLN 1998
Dostálová, Hošek- Antická mysteria, Vyšehrad 1997
Moscatti- Živoucí minulost, Panorama 1984
Moscatti- Foiničané, Orbis 1975
Kramer- Mytologie starověku, Orbis 1977
Světové mytologie, Orbis 1973
Clark- Prehistorie světa, Orbis 1973
Puhvel- Srovnávací mytologie, NLN 1997

Internet:

//witcombe.sbc.edu/ARTHLinks.html

www.metmuseum.org

www.thebritishmuseum.ac.uk

www.vatican.va/museums

www.culture.gr

www.khm.at

www.smb.spk-berlin.de

Test z Dějin umění. Kurs antického starověku. Vyučující: J.Polanecký.

Příjmení:

Jméno:

Ateliér:

Ročník:

Na otázky odpovídejte stručně a výstižně, u vysvětlení pojmů můžete místo odborných definic použít vlastní slova. Kreslit možno.

1/ Kde se nacházejí významné památky ŘECKÉ archaické a klasické kultury na území dnešního Řecka a v dalších zemích? (Neuvádějte helénistické!)

2/ Stručně charakterizujte HELÉNISTICKOU KULTURU (včetně časového a zeměpisného zařazení).

3/ Vysvětlete tyto pojmy:

a/ Mimésis

b/ Klasicismus (v rámci antiky i obecně)

c/ Profánní

d/ Kánon

e / Sakrální

f/ Vlys (obecně i konkrétně v antickém umění)

g/ Tympanon (obecně i konkrétně v ant. umění)

h/ Temperová barva (starověká i dnešní)

i/ Terakota

j/ Basilika

k/ Enkaustika

l/ Nepravá klenba

4/ Kde se nacházela ETRURIE a kdy dosáhla vrcholu etruská civilizace? Jaké jsou typické památky etruské kultury?

5/ Co je to PARTHENON? Kdy, kde a proč vznikl? Kdo se podílel na vzniku Parthenonu a jaká významná díla jsou s ním spojena?

6/ Uveďte významná evropská města založená nebo zvelebená Římany (alespoň 5):

7/ Zaškrtněte dnešní státy, jejichž území NEPATŘILO do ŘÍMSKÉ ŘÍŠE:

a/ Belgie b/ Rakousko c/ Irsko d/ Afghánistán

e/ Maďarsko f/ Dánsko g/ Španělsko h/ Island

i/ Sýrie j/ Polsko k/ Chorvatsko l/ Alžírsko

8/ Jak se nazývá kultura, která se zformovala na území VÝCHODORŘÍMSKÉ

ŘÍŠE? Kde byla její hlavní centra? Které dnešní země jí byly ovlivněny nejvíce?

9/ Kde se nacházejí raně křesťanské památky? Jaké?

10/ Uveďte alespoň 3 významné muzejní sbírky antického umění (místa a názvy muzeí).